

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

e bülten

2019 KASIM SAYISI

Her çocuk öğrenir, bazen aynı anda, bazen farklı anda, bazen aynı yolla, bazen farklı yolla...

Özel Öğrenme Güçlüğü Nedir ?

Özel Öğrenme güçlüğü, bir çocuğun zekası normal yada normalin üstünde olmasına rağmen dinleme, düşünme, anlama, kendini ifade etme, okuma-yazma veya matematik becerilerinde yaşlarına ve zekasına göre beklenenin önemli ölçüde altında olmasıdır.

Öğrenme güçlüğü çeken çocuklarda öğrenme ve algılama sorunu çocuğun doğumu ile başlar. Eğitim süreci içinde edinilemez. Yaşam boyu süren bir bozukluktur. Dil gelişimi ve kullanımı, konuşma, okuma-yazma, matematik becerilerini etkileyen bir sorun olduğu için, bireyin eğitimini, mesleğini, sosyal ilişkilerini, günlük aktivitelerini, benlik saygısını etkiler.

Çocuğun zihinsel yeteneği olmasına rağmen, akademik açıdan gerilik göstermesi, öğrenme güçlüğü'nün en çarpıcı özelliğidir. Birçok çocuk için öğrenme güçlüğü okula başladıklarında ve akademik beceriler kazanmakta başarısız olduklarında göze çarpar.

Özel Öğrenme Güçlüğü'nün Birkaç Tipi Vardır:

Disleksi: Okuma alanında güçlük

Disgrafi: Yazı alanında güçlük

Diskalkuli: Matematik alanında güçlük

Dispraksi: Motor becerilerde sınırlılık.

En sık görülen türü ise Disleksi'dir.

Özel Öğrenme Güçlüğü Ne Değildir ?

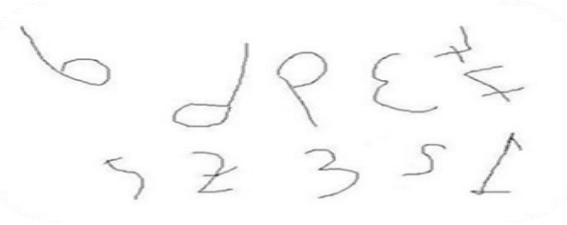
Özel öğrenme güçlüğü, kesinlikle zekâ geriliği değildir. Özel öğrenme tanısı almış çocukların zekâ düzeyleri ya normal düzeydedir ya da normalin üzerindedir.

Özel öğrenme güçlüğü tanısı almış bireylerde Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB) ile birlikte görülebilir ancak bu ikisi kesinlikle farklı bozukluklardır. Görme işitme sorununa bağlı değildir. Özel Öğrenme Güçlüğü doğumdan itibaren var olan, zihnin gelişimiyle ilgili bir sorundur. Az okumayla ya da matematiği sevmemekle oluşmaz. Aksine okumada güçlük yaşadığı için kişi okumaktan kaçınır.

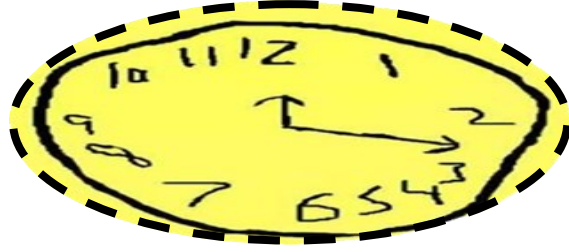
Özel Öğrenme Güçlüğü Belirtileri

Okul başarıları genel olarak düşüktür. Yaşanılan başarısızlık ve hayal kırıklığı bazen kaygı bozukluğuna ya da özgüven eksikliğine neden olabilmektedir.

ÖÖG tanısı almış çocuklar çoğu şeyi Saati okumakta ve çizmekte zorlanırlar. ters algılayabilirler.

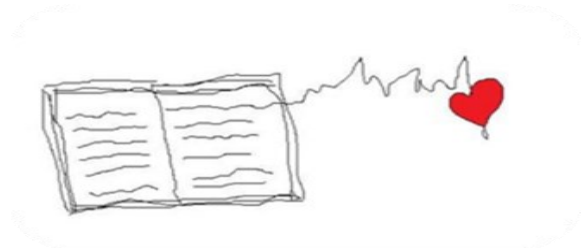
Okurken kelimeleri yanlış hecelerler.

Sesli okumak bir kâbus olabilir.

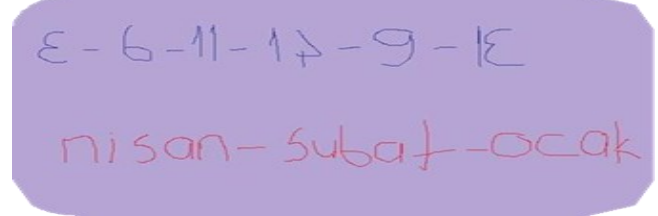
Zaman kavramlarını öğrenirken sıkıntı yaşarlar

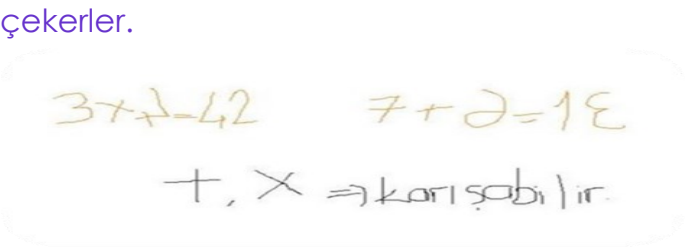
Ritmik sayılarda ve sıralı olan becerilerde sıkıntı yaşarlar

Okurken bazı kelimeleri atarlar.

Çarpım tablosunu ezberlemekte güçlük çekerler.

Özel Öğrenme Güçlüğü ile Birlikte Görülen Problemler

Disleksi

Okuma yazma, matematik gibi akademik becerilerde görülen gelişimsel bir özel öğrenme güçlüğüdür.

Disleksi'nin Ortak Özellikleri

- ▶ Okumayı öğrenirken zorluk yaşama
- ▶ Okuma hızının beklenenin altında olması
- ▶ Yazarken harf atlama
- ▶ Bozuk yazma
- ▶ Okurken kelimeleri değiştirerek okuma
- ▶ Okurken harf atlama

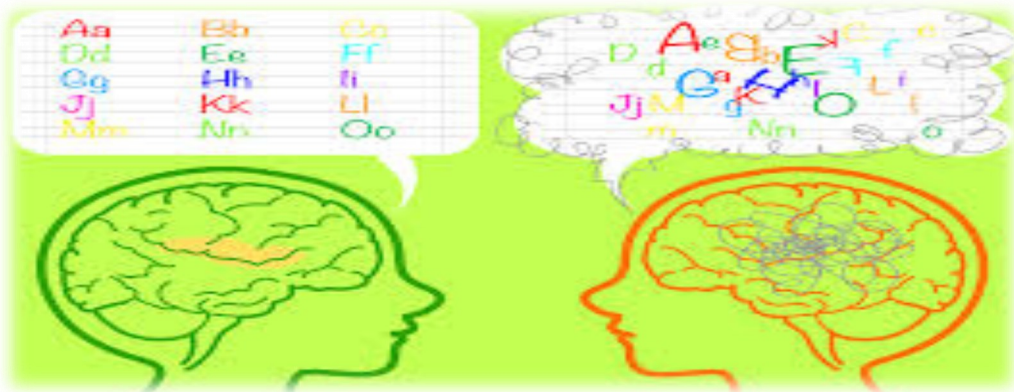

Diskalkuli

Aritmetik ve matematik becerilerin kazanılması, temel aritmetik becerilerin kullanılması ve hesaplamaların yapılmasında zekadan bağımsız olarak ortaya çıkan güçlük ya da bozukluktur.

Diskalkuli'nin ortak özellikleri

- ▶ Matematiksel ifadeleri algılamada güçlük çekme. (Tanıdığı sözcüklerin problem içerisinde farklı anlamda kullanılıyor olmasından dolayı sıkıntı yaşanabilmektedir.)
- ▶ Kısa süreli bellek zayıflığından dolayı hesaplamalarda hatalar yapma,
- ▶ Rakamları ters yazma, yazılış yönlerini karıştırma,
- ▶ Zamanı anlatmada, yer ve yönü bulmada zorlanma,
- ▶ Küçük sayı miktarlarını (3-4 adet) birer birer saymadan söylemekte zorlanma,
- ▶ Matematikteki genel kavramları anlayamama ve hatırlayamama,
- ▶ Basit geometrik şekilleri çizerken orantısız konumlandırma,
- ▶ Temel matematik becerileri içeren işlemlerin oldukça yavaş ve zor çözülmesi,
- ▶ İşlemlerinin değişme özelliğini kullanmayı ve sağlamalarını yapma sırasında yetersizlik,
- ▶ Matematik problemlerinde kullanılan adım ve işlemleri sergilemede zorlanma 6-9, 4-7, 2-5, 3-8 rakamlarını okurken ve yazarken karıştırma.

Disgrafi

Disgrafi, yazı yazmayı etkileyen bir bozukluktur. Yaşa ve alınan eğitime göre, yazı yazma beklenenden daha yavaştır ve/veya yazı biçimsel olarak daha düzensiz, anlaşılması daha zordur.

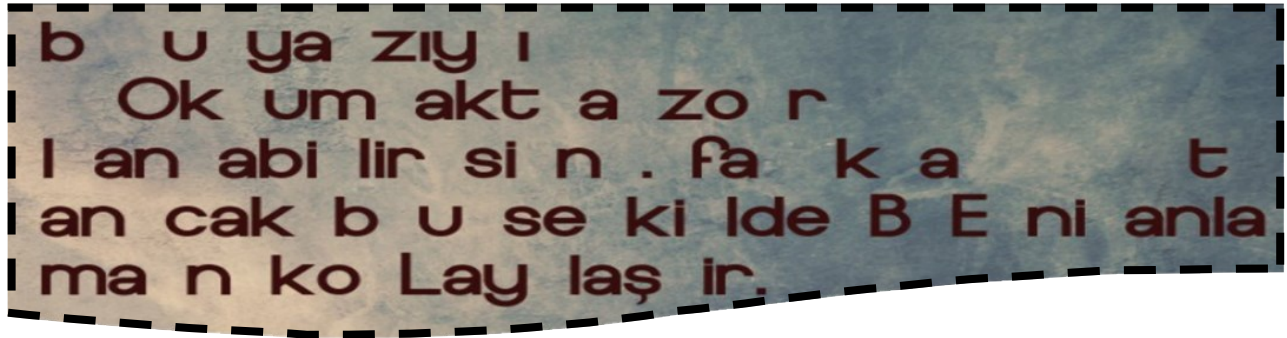
Disgrafi'nin Ortak Özellikleri

- ▶ Yazı ve şekil kopya etmede yavaşlık,
- ▶ Sözcük ve harflerde özensiz hizalama,
- ▶ Tamamlanmamış, yazım yönleri ters harfler,
- ▶ Üç boyutu algılamada zorluk dolayı parmakların çabuk yorulma,
- ▶ Yazarken bilek, kol ve vücudu konumlandırmada zorluk,
- ▶ Sık sık silinmiş ve temiz kullanılmamış sayfa düzeni ve defterler,
- ▶ Detaylara karşı dikkatsizlik,
- ▶ Harf bağlantılarında olması gerekenden fazla bırakılan boşluklar,
- ▶ Sözcük ve tümceler arasındaki boşlukların az ya da çok fazla olması,
- ▶ Yazılı anlatım becerilerinde zorlanma, kompozisyon yazmada ve klasik sınavlarda bilgiyi kağıda dökmekte beklenilenden geride olma.

Dispraksi

Dispraksi hareket örüntülerini yerine getirmede yaşanan güçlük anlamına gelmektedir. Dil ve konuşmayı el göz koordinasyonunu (özellikle el yazısını) ve organizasyonu etkiler.

Dispraksi'nin Ortak Özellikleri

- ▶ Sakarlık, sürekli bir yerlere çarpma,
- ▶ Küçük çocuklarda emekleme, oturma, yürüme becerilerinde zorlanma,
- ▶ Gömlek ilikleme, bağcık bağlama gibi ince motor becerilerde gecikme,
- ▶ Yapboz birleştirme maket yapma, top oynamada yetersizlik,
- ▶ El yazısı yazmada zorlanma,
- ▶ Bisiklete binme, yüzme gibi denge gerektiren becerileri öğrenmede zorlanma,
- ▶ Çevresel faktörlerden dikkatin çabuk dağılması (ses ışık vb.),
- ▶ Okurken, yazarken sık sık yerini kaybetme,
- ▶ Şekil ve grafik hazırlarken zorlanma, cetvel ve pergel kullanımında zorluk.

AİLELERE ÖNERİLER

- ▶ Öncelikle çocuğunuzu olduğu gibi, kimseyle kıyaslamadan ve durumunu inkar etmeden kabul edin
- ▶ Çocuğunuzun gelişimini yakından takip edin, farklılıkları uzmanlara danışın.
- ▶ Her bireyin kendine ait yapabildikleri, ilgi ve yetenekleri olduğu unutulmadan; çocuğunuzun yapamadıkları üzerinden değil yapabildikleri üzerinden hareket edin.
- ▶ Ev ödevinin yapılmasında ona yardım etmek gerekmekte, unutulmamalıdır ki çocuğunuzun durumu diğer çocuklarla mukayese edildiğinde, daha çok zamana ihtiyacı olacağı ve yorulacağı aşikardır.
- ▶ Kendini ifade etmesine , farklılıklarını ortaya koymasına izin verin.
- ▶ İsteddiği ve yapabildikleri şeyleri yapmaları için destekleyin.
- ▶ Çocuğunuza arkadaşlarının öğrendiklerini, onun da öğreneceği fikrini aşlayın ve kendilerine güvenlerini arttıracak sosyal faaliyetlere yönlendirin. Buna siz de inanın
- ▶ Çocuğunuza karşı tutarlı olun. Aile, okul, öğretmen arasında sıkı iletişim olmalıdır.
- ▶ Ödül ve cezada adil olun.
- ▶ Uzun vadeli tehditlerde bulunmayın.
- ▶ Ceza en son başvurulacak yol olmalıdır. Ödüllendirme işi yaramayınca cezalandırma yoluna gidilebilir. Ceza yapılan davranışa uygun olmalıdır ve istenmeyen davranışın hemen ardından verilmelidir. Verilen ödül ve cezalar yapılan davranışla aynı ağırlıkta olmalıdır.

fark etmelisin, Her 5 Kişiden 1'inin Disleksi Olduğunu...

fark etmelisin, Disleksi Bir Hastalık Değildir...

fark etmelisin, Neleri Başarabileceğimi...

fark etmelisin, Okumakta Güçlük Çektiğimi...

fark etmelisin, Hızlı Yazamadığımı...

ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- ▶ Çocuğun bireysel özelliklerini, kapasitelerini, sınırlılıklarını bilin.
- ▶ Aileyle diyalog hâlinde olun.
- ▶ Kullandığınız komutların basit, kısa ve net olmasına dikkat edin.
- ▶ Öğrendiklerinin bellekte kalıcı olmasını sağlamak amacıyla birden fazla duyuya hitap edin (görsel, işitsel, drama vb.).
- ▶ Ön sıralara oturtun sık sık jest ve mimiklerle katılımını sağlayın.
- ▶ Ödevler sıkıcı ve monoton olmaktan çıkarılıp canlı ve ilgi çekici bir görevle birleştirilmelidir.
- ▶ Çok fazla ödev verilmeden, yapabileceği ödevler ile başarı duygusunu tatmasını sağlamak, başarısızlık deneyimlerini azaltacak önlemler almak yararlı olur. Verilen ödevin alındığından emin olmak ve dönüşte kontrolünü yapmak gerekir.
- ▶ Sık sık okuma çalışmaları yapılmalı, bu çalışmalar sırasında sözcükler sesli olarak okunurken çocuk yazıyı görmeli ve parmağını hareket ettirerek takip edebilmelidir.
- ▶ Olumsuz etiketlemelerden kaçınılmalı (yaramaz, tembel, dikkatsiz vb.)
- ▶ Dislektik bir çocuğun düşüncelerini yazma kabiliyeti, çocuğun sözlü olarak vereceği bilgi seviyesinden oldukça farklı olacaktır. Başarılı bir entegrasyon için, öğrenciden bilgiyi sözel olarak aktarmasını isteyebilirsiniz.
- ▶ Dislektik çocukların okuma , planlama , yeniden yazma çalışmalarının düzeltilmesi için ekstra zamana ihtiyaç duyması nedeni ile işin tamamlanması için daha fazla zaman ayır- malıdır.
- ▶ Özel öğrenme güçlüğü olan çocuklar başarısızlık beklentisi yaşadıklarında, onlara sınıfta söz hakkı verilmeli derse katılmaları sağlanmalı ve başarıları ödüllendirilmelidir. Başarısızlığın üstesinden gelmeye hizmet edecek stratejilerin çocuğa kazandırılması gerekmektedir.

BİREYE ÖNERİLER

- ▶ Özel öğrenme güçlüğü olan bireye, yaşadığı güçlüklerin zekası ile ilgili bir problem olmadığı, farklı öğrendiği, öğrenme için daha fazla zaman ayırması ve çaba göstermesi gerektiği uygun bir dille anlatılmalıdır.
- ▶ Kendini tanımasını sağlayıp, güçlü ve zayıf yönlerini belirleyin.

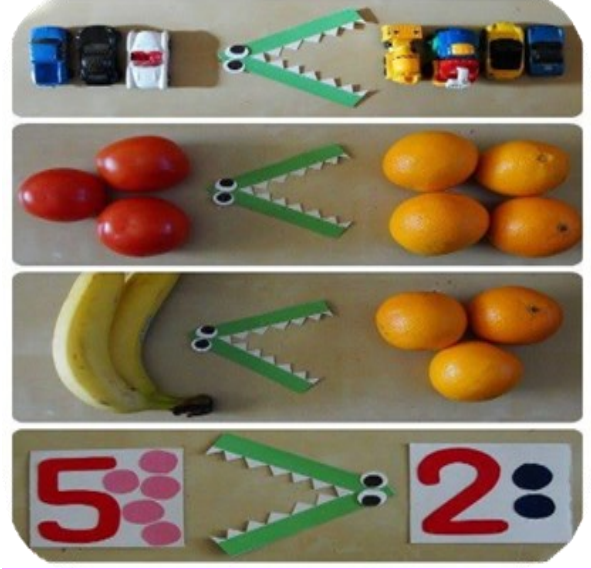
A ^	B 3	C ^
D >	E ≡	F =
G C	H I I	I .
J I	K <	L _
M v	N \	O ^
P >	Q O	R 3
S e	T -	U J
V /	W \ /	X ^
Y \	Z =	

Disleksili bir bireyin harfleri böyle gördüğünü unutmamamız gerekiyor...

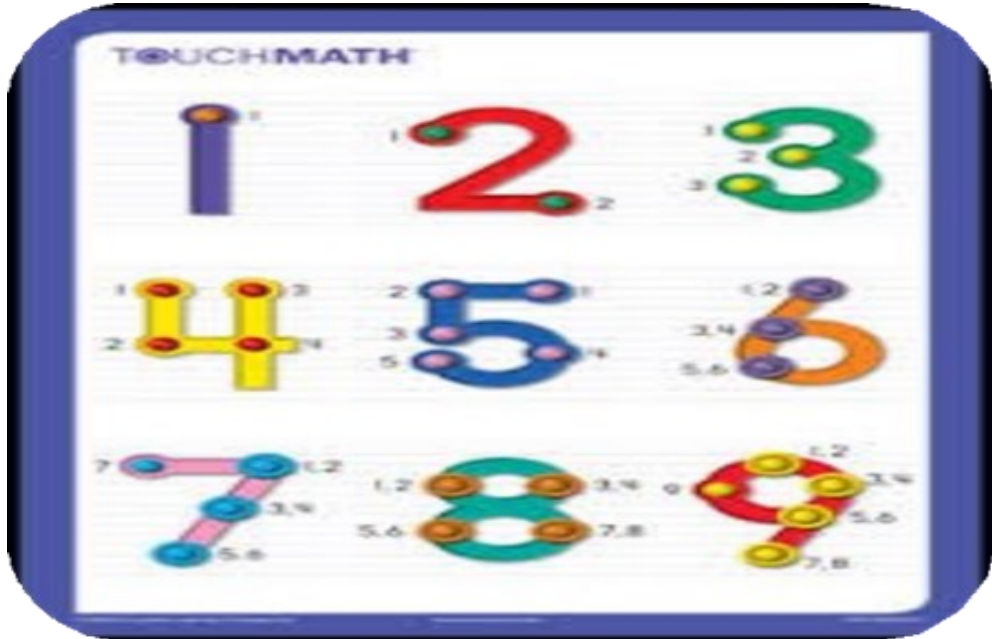
ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ETKİNLİK ÖNERİLERİ

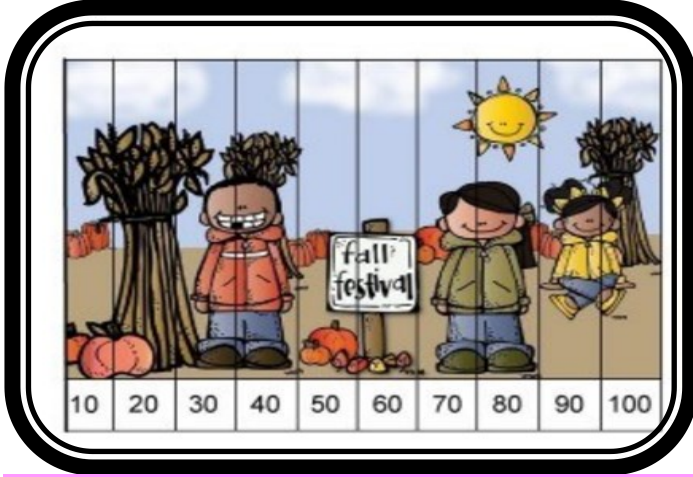
Çarpma işlemini pratikleştiren çarpma kartı.

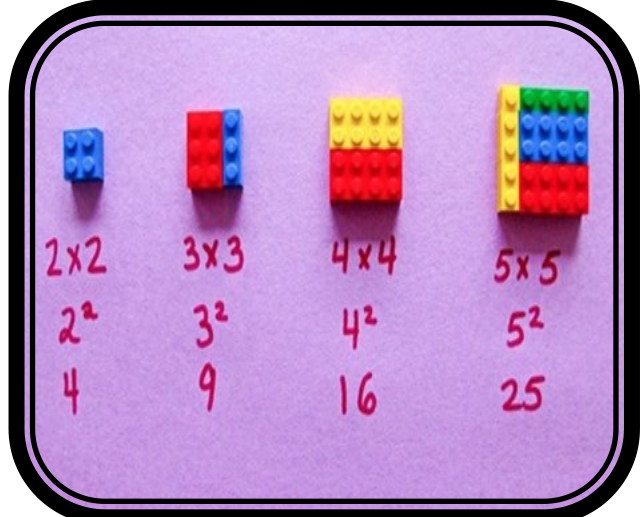
Büyük-Küçük öğretimi farklılaştıran etkinlik

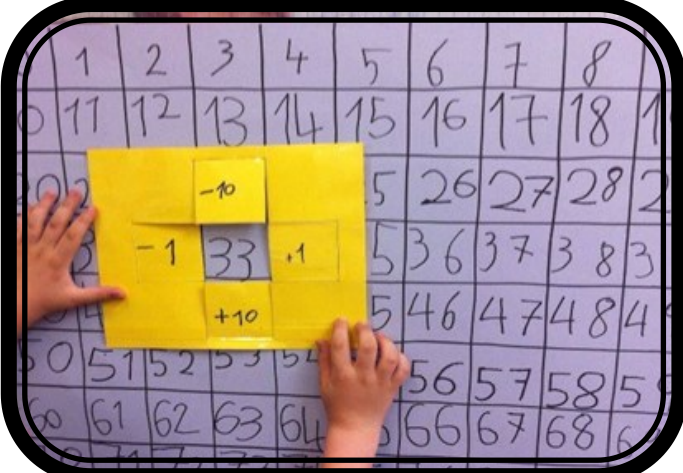
Touchmath:Nokta işaretleri kullanarak rakamları kavramada pratiklik oluşturma.(5'e kadar rakam sayısı kadar nokta 5'ten sonra noktayı daire içine alma 2 sayılacak şekilde saymayı kolaylaştırma)

Puzzle: Parçaları birleştirerek 10'ar ritmik saymayı kolaylaştırma

Lego kullanarak çarpım tablosu ya da üslü sayı öğretimi

Şekildeki tablo ile +-1 ve +-10 öğretimini pratikleştirme

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ETKİNLİK ÖNERİLERİ

Düğme İle Harf Yazımı

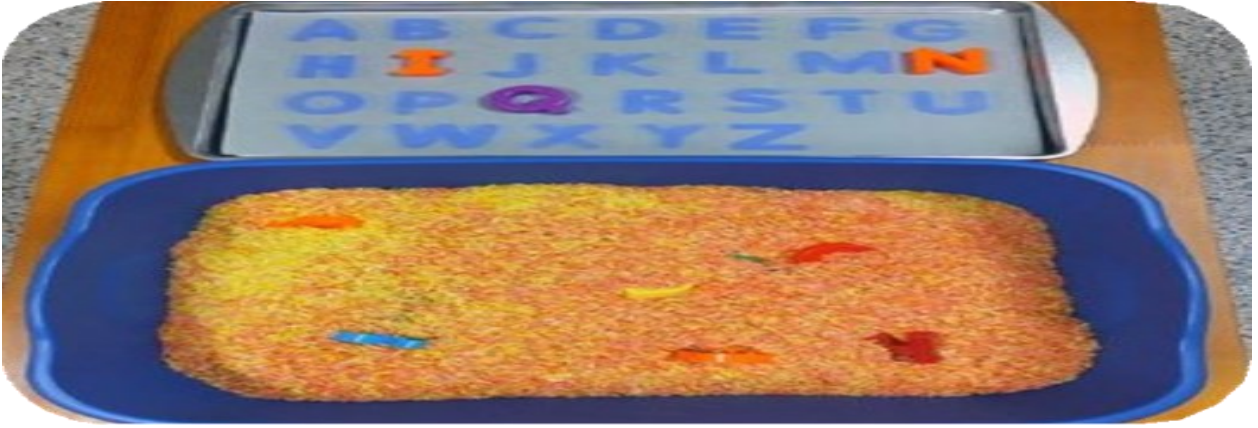
Öğretilen harfin günlük hayatta kullanımının görselle desteklenmesi

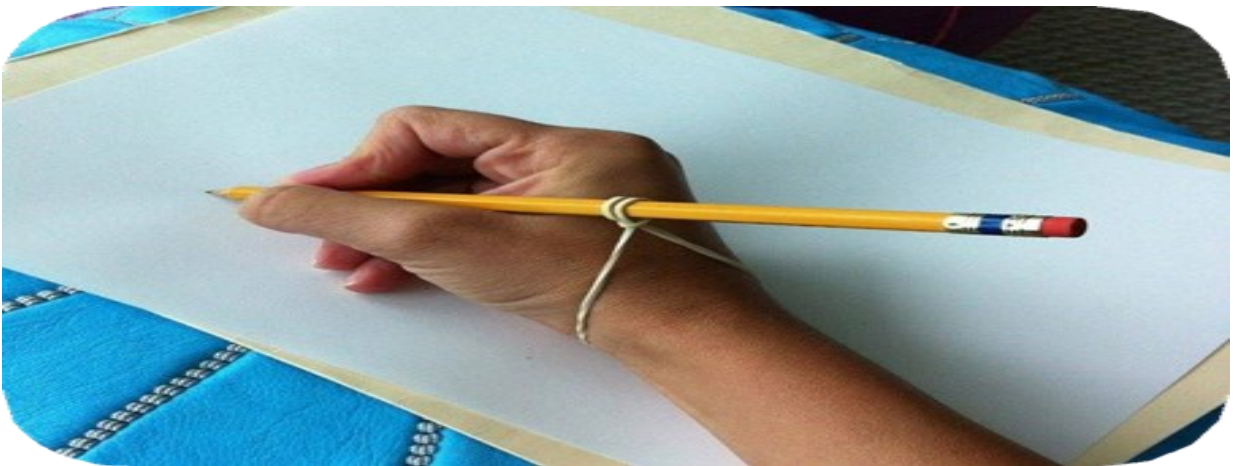
Kum üzerine çizgi çalışmaları yapma ya da harf yazımı

Boya Üzerine Yazı Yazma

Kumdan harf bulup yerine yerleştirme

Kalemi doğru tutmak için yapılan çalışma

BAŞARI HİKAYELERİ ve KİTAP ÖNERİSİ

Disleksi veya öğrenme güçlüğü çekenlerin hayatındaki olumsuzluklardan bahsedip duruyoruz. Size bütün olumsuzlukları, okuldaki başarısızlıkları artıya çevirmeyi başaran gencin müthiş hikayesini aktaracağım.

21. Yüzyılın Willy Wonka'sı Louis Barnett

Kendisine disleksi ve dispraksi tanısı konulan ve okulda eğitimini tamamlayamadığı için eğitimine evden devam etmek durumunda kalan bu 16 yaşındaki genç ,negatif durumunu pozitifte çevirmeyi başarmış.

Evinde hobi olarak başlattığı çikolata yapımını büyütüp çikolata fabrikası açan Louis'in başarı hikayesi eğitimde zorluk yaşayan her zeki çocuk için iyi bir örnektir. Louis okulda çikolata(chocolate) kelimesini doğru bir şekilde yazamadığı için kendi çikolata fabrikasının adını da kendi yazabildiği gibi koydu CHOKOLIT!!

Şu anda çikolataları Sainsbury's ve Waitrose gibi marketlerde satılıyor.

Louis'in annesi okulda kimsenin Louis'i anlamadığını, kelime haznesi ve genel kültürünün harika olmasına rağmen okulda Louis'in eksik matematik ve yazı bilgisine odaklandığını bu yüzden de oğlunu 11 yaşında okuldan alıp evde eğitimine destek vermek zorunda kaldıklarını anlatıyor.

Louis sağladığı başarı ile 2007 Genç Girişimciler Ödülünü kazanmıştır.

"Her çocuk benzersiz bir beyinle doğar. Bazıları bu özgünlüğü "eksiklik" veya "güçlük" olarak görür. Okuma güçlüğü olarak bilinen disleksi için de durum böyledir.

Oysa disleksi, içinde müthiş bir güç barındırıyor. Disleksinin özellikleri okulda dezavantajken, doğru destekle hayatta dev avantaja dönüşebiliyor. NASA'da çalışan her iki kişiden birinde disleksi var.

BBC'nin araştırmasına göre, sıfırdan milyoner olanların %40'ı dislektik. Güzel sanatlar alanında disleksi oranı 3 kat daha yüksek.

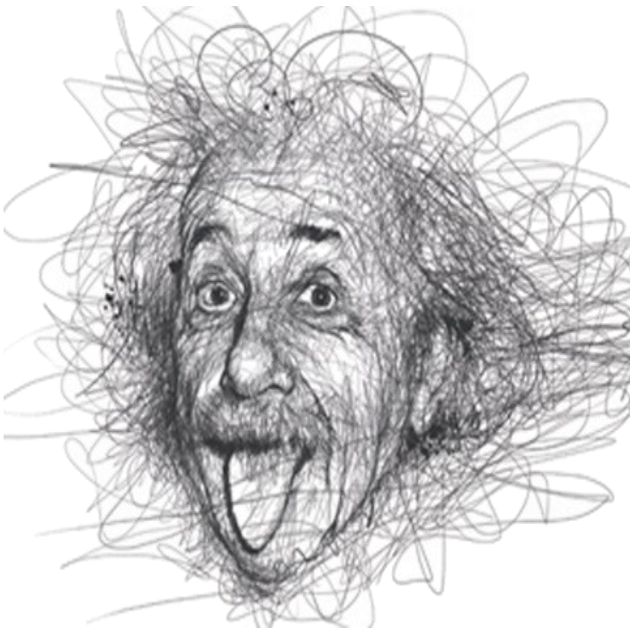
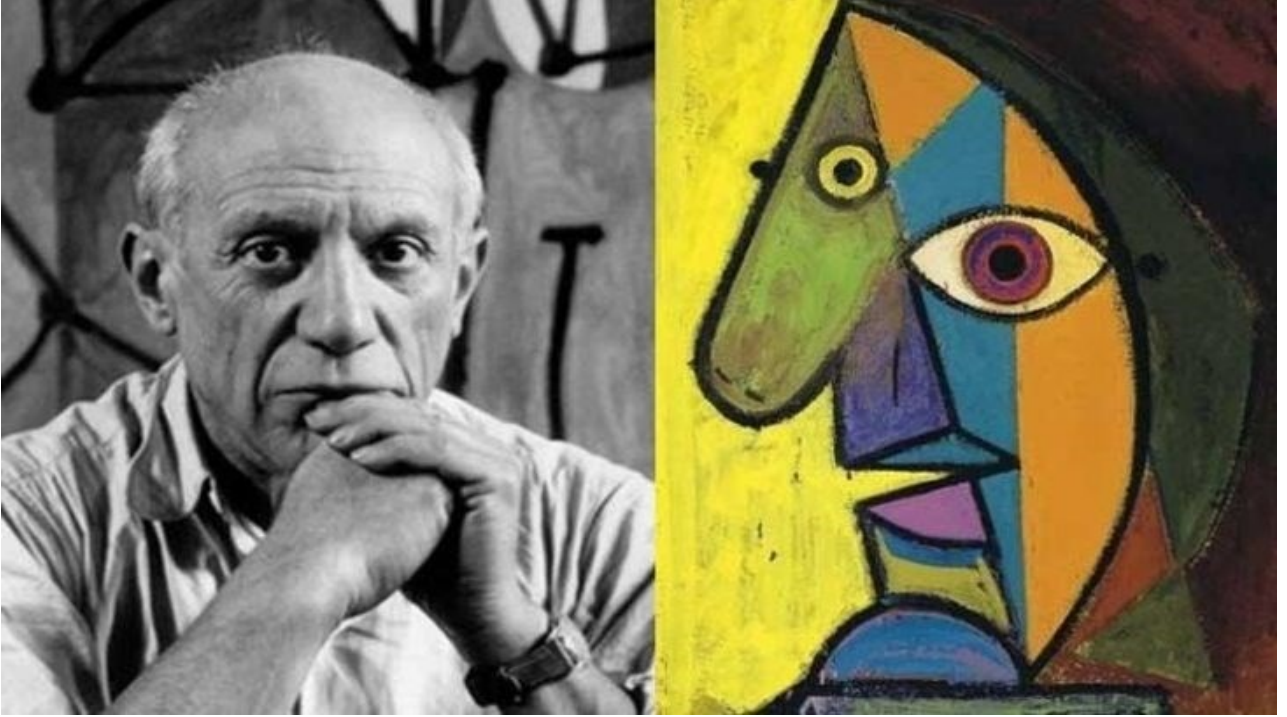
Einstein, Agatha Christie, Richard Branson, Jamie Oliver, Muhammed Ali, Steven Spielberg, Magic Johnson, Tommy Hilfiger, Ingvar Kamprad, Walt Disney... Tüm bu isimlerin iki ortak özelliği, alanlarında birer dahi ve dislektik olmaları.

Her on çocuktan en az birinde disleksi var. Disleksi tanımayan öğretmen ve aileler, bu zeki çocukların, tembel ve haylaz olduğunu düşünebiliyor. "Zeki ama çalışmıyor" diye damgalanıyor, akran zorbalığına maruz kalabiliyorlar. odaklanıyor.

DİSLEKTİK ÜNLÜLER

PABLO PİCASSO

Guernica, Avignonlu Kızlar gibi eserlerle bilinen Pablo Picasso, disleksik olmasına rağmen sanat simgesi haline gelmiştir. Okurken zorlanması gibi, akademik anlamda güçlük çektiği için kilise okulundan atılan Picasso, babasının yönlendirmeleriyle sanat anlamında kendini geliştirerek tüm zamanların en ünlü disleksik ressamı olmuştur.

"BEN DE DİSLEKSİYİM"

Dyslexia:
didn't limit Einstein

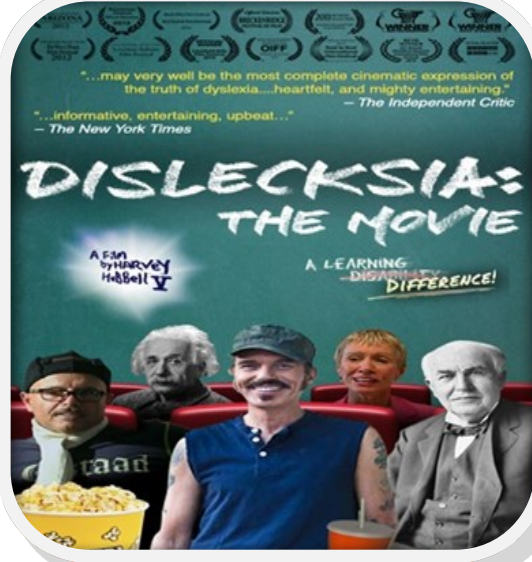
ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ İÇİN ÖNERİLEN FİMLER

The Big Picture: Rethinking Dyslexia

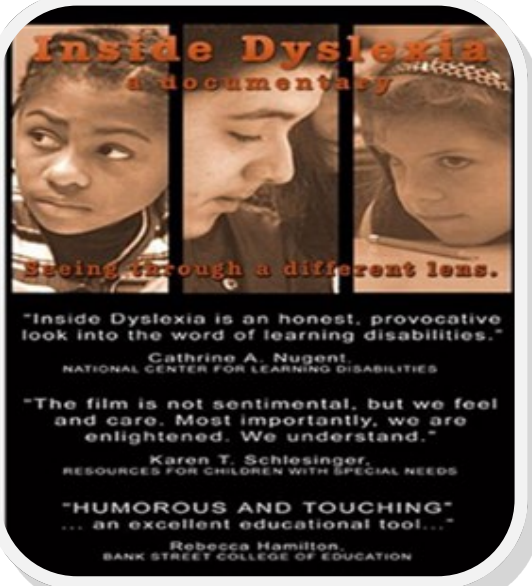
Yaşam dolu ve ilham verici olan bu belgeselde ebeveynler ve çocuklar dislektik olarak yaşamaktan hoşlandıkları şeyleri paylaşırlar. Okuma problemleri yaşayanlarla ilgili olarak başarılı yetişkinlerle konuşmaları yapılır. Bu konuşmalar çocuklar ve aileler için umut dolu mesajlar içerir. Peki nedir bu mesajlar?

Disleksi kişinin hayal gücü ve yaratıcılığını durdurmaz. Bir çocuğun hayal ettiği her şey onun için mümkündür.

Dislecksia: The Movie

Okuma problemlerine daha hafif yaklaşan bu belgeselle çocuklar keyifli vakit geçirebilirler. Film bazen komik ve hatta saçma sapan olsa da disleksi hakkında birçok bilgi verir. Filmin yapımcısı Harvey Hubbell V disleksiye bir öğrenme güçlüğü olarak görmez. O disleksinin bir 'öğrenme farklılığı' olduğunu savunur. Hubbell disleksi ile büyümenin nasıl bir şey olduğunu paylaşır ve çeşitli bilim adamlarını, avukatları, öğrencileri örnek olarak gösterir. Birçok ünlü dislektik kişilerde yer alır. Bunlar ve daha fazla için izlenesi bir belgesel.

Inside Dyslexia

Dislektik 2 film yapımcısı tarafından 2005 yılında çekilen bu belgesel okuma problemi olan genç insanların yaşamlarına ilk samimi yaklaşım ve bakıştır. Bu film 3 genç öğrencinin yaşamını bizlere gösterir. İzleyiciler, ailelerin çocuklarının okuma ve yazma problemlerini nasıl fark ettiklerini ve öğrencilerin ev/okul hayatlarını yakından izlerler. Ayrıca, çocuklar kendi gelecekları hakkında hayaller kurarken onların durumlarında yaşamaktan hoşlandıkları şeyleri dürüstçe paylaşırlar.